

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa B. spółki z o.o. w W.

przeciwko M. S.A. w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 lutego 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 marca 2020 r., sygn. akt VII AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda B. sp. z o.o. z siedzibą w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 marca 2020 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub

podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, www.sn.pl). Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, www.sn.pl).

Skarżący, powołując się na występowanie w niniejszej sprawie istotnych zagadnień prawnych, wskazał jednocześnie na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawa, w tym art. 278 § 1 k.p.c. odnośnie do tego, czy sąd - na podstawie własnej oceny materiału dowodowego - może uznać, że wymagane są wiadomości specjalne i z urzędu powołać biegłego w celu zasięgnięcia jego opinii lub alternatywnie dokonać takiej oceny za pomocą innych dowodów. Skarżący domagał się wyjaśnienia, czy w takim przypadku przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego jest niezbędne w celu uzyskania wiadomości specjalnych pozwalających na rozstrzygnięcie sprawy. Kolejne zagadnienie prawne i jednocześnie potrzeba wykładni odnosi się do art. 556¹ k.c. i dotyczy pojęcia „wady fizycznej”, w szczególności zaś, czy wadą fizyczną w rozumieniu tego przepisu może być wyłącznie obiektywna niezgodność konkretnej rzeczy sprzedanej z zawartą umową, co oznacza konieczność stwierdzenia istnienia takiej niezgodności w odniesieniu do takiej konkretnej sprzedanej rzeczy, czy do uznania istnienia „wady fizycznej” wystarczające jest zgodne ustalenie strony zawartej umowy sprzedaży istnienia takiej wadliwości, niezależnie od tego czy wystąpiła ona obiektywnie. Ponadto wymaga wykładni art. 560. w związku z art. 556¹ oraz art. 513 k.c. co do tego, czy przyjmując, że do uznania istnienia „wady fizycznej” wystarczające jest zgodne ustalenie strony zawartej umowy sprzedaży istnienia takiej wadliwości, niezależnie od tego czy wystąpiła ona obiektywnie, a wierzytelność sprzedawcy została scedowana na podmiot trzeci, odstąpienie od umowy wywołuje skutek *ex tunc* i stanowi skuteczny zarzut dłużnika przelanej wierzytelności wobec cesjonariusza, czy powinno ono wywoływać wyłącznie skutek *ex nunc* i nie być skutecznym zarzutem dłużnika przelanej wierzytelności wobec

cesjonariusza, jeżeli zostanie on podniesiony po zawiadomieniu dłużnika przebranej wierzytelności o cesji.

Skarżący przedstawił szczegółowe uzasadnienie, w którym starał się wykazać wystąpienie powyższych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ale w odniesieniu do obydwóch z nich okazało się to nieskuteczne.

Pierwszy problem sprowadza się do niedopuszczalnej w postępowaniu kasacyjnym polemiki z ustaleniami faktycznymi. Godzi się wobec tego przypomnieć, że ustawodawca wyraźnie uregulował w art. 398¹³ § 2 k.p.c., iż w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia; ponadto podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Jak ustalono, strony nie posiadają obecnie spornych opakowań produktów, a nie ma pewności, czy złożone do akt, uzyskane z rynku, próbki są identyczne z opakowaniami tamtych produktów, a ponadto nie obejmują wszystkich spornych produktów. W tej sytuacji dowód z opinii biegłego nie mógł być przydatnym, zaś inne źródła dowodowe pozwoliły na ustalenie istnienia wad sprzedanych produktów. W konsekwencji pozwany wykazał skuteczne złożenie oświadczenia o odstąpieniu od umowy z powodu wad produktu, wierzytelność zatem wygasła. Podkreślenia wymaga, że to na powodzie spoczywał ciężar dowodu co do istnienia wierzytelności, czemu nie sprostał.

Drugi problem nie budzi wątpliwości podnoszonych przez skarżącego. Charakterystyka pojęcia wady fizycznej użytego w art. 556¹ § 1 k.c. jest na potrzeby niniejszej sprawy wystarczająco nakreślona w powołanym przepisie. Ustalono, że produkty posiadały wadę fizyczną, związaną z tym, iż - wobec istotnych dla finalnego odbiorcy towaru, tj. konsumenta, błędnych oznaczeń na opakowaniach - nie mogły zostać wprowadzone do obrotu detalicznego, co w przypadku tak „wrażliwych” produktów jak suplementy diety jest wręcz wadą istotną (por. też postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2019 r., sygn. akt II CSK 362/18, wyroki SN z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt V CSK 210/15, z dnia 17 kwietnia 2013 r., sygn.

akt I CSK 457/12, www.sn.pl, z dnia 10 lipca 2002 r., sygn. akt II CKN 111/01, z dnia 12 marca 2002 r., sygn. akt IV CKN 803/00, obydwie ostatnie niepubl.).

Trzecia z przedstawionych wątpliwości również nie została wykazana, co można stwierdzić już nawet po pobieżnej lekturze wniosku i jego uzasadnienia. Skarżący oparł ją bowiem na warunkowym założeniu o istnieniu wady fizycznej rzeczy, zaś w świetle ustaleń faktycznych to warunkowe założenie nie ma podstawy, w sprawie ustalono bowiem istnienie wady. Niezależnie od tego, nie przedstawił takiego wyводу, którym zakwestionowałby zasadność stanowiska Sądu Apelacyjnego, który uznał, że odstąpienie od umowy sprzedaży oznacza, iż wierzytelność objęta sporem w niniejszej sprawie nie istnieje, skoro wygasła ze skutkiem wstecznym przez odstąpienie przez pozwanego od umowy. Pozwany mógł się powołać skutecznie na taki zarzut wobec powoda, gdyż zgodnie z art. 513 § k.c. dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie (zob. też m.in. wyroki SN z dnia 22 lutego 2017 r., sygn. akt IV CSK 271/16, z dnia 10 września 2015 r., sygn. akt II CSK 661/14, www.sn.pl, z dnia 6 sierpnia 2015 r., sygn. akt V CSK 82/15, OSNC-ZD D/2016, poz. 76, z dnia 16 kwietnia 2014 r., sygn. akt V CSK 311/13, www.sn.pl, z dnia 8 kwietnia 2009 r., sygn. akt V CSK 423/08, OSNC 2010, nr 2, poz. 31, z dnia 3 października 2007 r., sygn. akt IV CSK 160/07, OSNC 2008, nr 12, poz. 141).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Zawarty w odpowiedzi na skargę wniosek o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym, podlega oddaleniu wyłącznie z tej przyczyny, że pozwany w odpowiedzi wniósł jedynie o oddalenie skargi kasacyjnej powoda w całości i z tym żądaniem związany był wniosek o zasądzenie kosztów postępowania (choć dostrzegalne są w odpowiedzi argumenty, które uzasadniają odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania). Skutkuje to tym, że koszty sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na skargę nie mogą być uznane za koszty celowej obrony w razie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania. Wniosek o ich zasądzenie związany był z innym oczekiwanym

rozstrzygnięciem (por. m. in. postanowienia SN z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt I CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 91, Biuletyn SN 2014, nr 9, s. 9-10, z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt III SK 23/13, z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt II CSK 397/12, www.sn.pl).

ke